

Mensen in beeld houden in coronatijd

2020 werd gedomineerd door de coronacrisis. Vaak konden de deuren van het MST maar slechts op een kier open. Van een laagdrempelig centrum werd het MST noodgedwongen een centrum met hoge drempels; dat was wennen en omschakelen. Het realiseren van de MST-missie - mensen in beeld houden - werd een puzzel die in 2020 lastiger te leggen was. De foto op deze pagina met als ondertitel 'Taalles coronaproof' is daarvan misschien wel de beste illustratie.

In dit Jaarbeeld 2020 nemen wij u graag mee om te laten zien hoe wij de puzzel gelegd hebben. We schetsen hoe we mensen met elkaar hebben verbonden, met mensen samen redzaam zijn geweest, hen geholpen hebben met basisvaardigheden en meegeholpen met belemmeringen; kortom de 4 actielijnen op basis waarvan we dit jaarbeeld hebben ingedeeld. Aansluitend is er een fotocollage die de highlights en lowlights van 2020 illustreert. Daarna volgen in woord en beeld zeven fascinerende portretten van mensen die het MST een gezicht geven.

Rob van der Zwan

Directeur MST | Mensen in beeld houden

Niet voor iedereen een zorgzame samenleving

Eind 2020 komt het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) met slecht nieuws voor veel MST-bezoekers. De meesten hadden dit in de afgelopen 5 jaar zelf al ondervonden in teleurstellende ervaringen in het meedoen in Tilburg. Per 1 januari 2015 kregen de decentralisaties van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015), de Jeugdwet en de Participatiewet, hun beslag. Deze wetten hadden de afgelopen 5 jaar grote invloed op de levens van veel mensen die het MST bezoeken. In het rapport van november 2020 'Sociaal domein op koers?' polst het SCP de uitwerking van deze wetten. Wat hebben ze de kwetsbaarsten gebracht?

Het SCP constateert dat in de uitvoeringspraktijk veel is gebeurd. Het is echter niet eenvoudig gebleken om verwachtingen als integraal werken, samenwerken en maatwerk bieden in alle gevallen waar te maken.

Veel mensen voelen zich geholpen, maar de toename van participatie door die hulp is beperkt en sommige mensen met een ondersteuningsbehoefte worden niet bereikt.

Inhoud

Algemeen	2
1. Mensen verbinden	3
2. Samen redzaam zijn	4
3. Helpen met basisvaardigheden	4
4. Meehelpen met belemmeringen	6
MST in beeld 2020	8
Zeven portretten	9-24

Het SCP constateert met betrekking tot het aanboren van de eigen kracht van hulpvragers (zelfredzaamheid) en van de ondersteuningsmogelijkheden van het sociale netwerk dat deze uitgangspunten breed gedragen worden door gemeentelijke beleidsmakers en professionals. De praktijk blijkt weerbarstig. De contactambtenaren die met de cliënt en zijn/haar naasten aan tafel zitten, zien niet altijd mogelijkheden om een beroep te doen op de eigen kracht of het eigen netwerk. De vlieger van de zelfredzaamheid gaat niet op bij bepaalde groepen (zoals bij mensen met meervoudige problemen) en er zijn grenzen aan de mogelijkheden van informele hulp door overbelasting van reeds aanwezige mantelzorgers of het ontbreken van een sociaal netwerk.

De samenleving lijkt nog niet veel zorgzamer geworden en het stelsel is nog steeds complex. Kortom: het sociaal domein stagneert en de vraag is hoe het weer vlot getrokken kan worden - aldus het SCP.

Algemeen

Het MST is een huis van verbinding. Het MST is een stedelijk centrum voor maatschappelijke dienstverlening dat mensen met elkaar verbindt en ondersteunt. Het MST is in 1989 opgericht door 2 religieuze congregaties (MSC en FDNSC). Optrekken met mensen die achterblijven in de samenleving was het doel; mensen in beeld houden de missie. Verbinding is de kernwaarde en Verbinden is de kernhandeling van de MST-activiteiten. Het MST is gevestigd in het centrum van Tilburg, vlakbij het station. Bezoekers komen uit Tilburg, maar het MST heeft ook een bescheiden regiofunctie. Professionals en vrijwilligers organiseren educatie, ontmoeting en ondersteuning op basis van gezamenlijkheid en onderlinge betrokkenheid.

Basisactiviteiten

De basisactiviteiten zijn gegroepeerd in drie pijlers: Participatie en Ondersteuning, Non-formeel leren en Gastvrijheid. Het actuele aanbod van activiteiten wisselt, maar is altijd onderdeel van één van de pijlers. Het MST biedt ambulante ondersteuning met de MST-bus. De bus wordt ingezet voor het opruimen van vervuilde huizen, afvoeren van spullen naar de vuilstort, het verhuizen van minima, vluchtelingen, ouderen.

Partners

Het MST maakt deel uit van samenwerkingsverbanden, zoals het gemeentelijke ondersteuningsprogramma Meedoen en sociale stijging (Menss) en het Taalnetwerk Midden-Brabant (TNW-MB). Vanuit het Instituut voor Maatschappelijk Werk (IMW) is 2 keer per week een maatschappelijk werker aanwezig. Het MST heeft een groot netwerk met tal van instellingen in Tilburg en de regio. Het MST biedt ook stageplaatsen voor studenten van Social Work van de Avans Hogeschool en InHolland.

Projecten 2020

De projecten van het MST zorgen voor een verdieping van de basisactiviteiten. Projecten hebben een separate verantwoording. Projecten worden niet of niet uitvoerig besproken in het Jaarbeeld. In 2020 waren de volgende projecten in uitvoering.

MST Present (start september 2018)

Het Project MST present articuleert en ontwikkelt de presentiewerkwijze met aandacht voor zingevingsvraagstukken.

Streetwise en Realistisch (1e en 2e projectjaar)

Het project 'Streetwise en Realistisch' is een driejarig project van het MST en het justitiepastoraat (onderdeel van de Dienst Geestelijke Verzorging) van de Dienst Justitiële Inrichtingen. Het zoeken naar een nieuw bestaansperspectief voor gemotiveerde ex-gedetineerden vanuit het MST staat centraal.

Steppingstones

Het MST heeft met ongeveer 200 Somalische mensen contact. Het project is gericht op de Tilburgse Somaliërs, waarbij de aandacht gaat naar contact maken, uitwisseling en ondersteuning. Het project Steppingstones is een vervolg op het project Klokken gelijkzetten dat in het najaar van 2019 werd afgerond.

Corona-gerelateerde projecten:

'MST Present-app'

'Ontmoeting in coronatijd' (tent)

'MST in coronatijd' (Ondersteunen van mensen via een netwerk van mobiele telefoons, Digitale leeromgeving, Noodhulp Straatkrantverkopers)

Noodhulp

Financiële noodhulp voor mensen is kruipolie voor ons werk. De Vincentiusvereniging, Stichting Steunfonds Trouwlaanparochie, het Bekkersfonds, Stg. Wesselmann, het Dekkersfonds, het Tilburgse Ondersteuningsfonds en diverse kerken en congregaties maken die noodhulp mogelijk.

Fondsen

Via samenwerking en projecten krijgen de basisactiviteiten een verdiepingsslag. Het MST voert verscheidene projecten uit met een looptijd van 2 á 3 jaar. Onze projecten werden in 2020 mogelijk gemaakt door de bijdragen van fondsen: KNR Projecten in Nederland, Stg. Jacques de Leeuw, het Oranje Fonds, het VSB-fonds, Stg. Thomas van Villanova, Stg. Rotterdam, SIOC, Stg. Het R.C. Maagdenhuis, het Kansfonds en Fonds Franciscus, Stg. Netwerk Dak, Vincentiusvereniging Tilburg, Stimuleringsfonds van Ledenvereniging Thebe, Vivant, Tivolifonds, Coovels Smits Stichting, Rabobank Clubkas Campagne.

1. Mensen verbinden

Sociale processen vormen een belangrijke basis voor ons ondersteunende werk. We moedigen onderlinge ontmoeting en uitwisseling aan. Doorgaans passeren er jaarlijks veel zoekers en bezoekers de deuren van het MST; mensen met verschillende achtergronden, vragen en problemen. Ze bezoeken spreekuren, doen mee aan activiteiten en cursussen, pakken vrijwilligerswerk op. Anderen zoeken advies of gesprekpartners om persoonlijke kwesties mee door te nemen. Het MST is een maatschappelijke aanlegsteiger...maar het was een puzzel om die aanlegsteiger ook in 2020 vorm te geven.

Klein logboek MST in coronatijd

Van een laagdrempelig centrum werd het MST in 2020 noodgedwongen een centrum met hoge drempels. Het realiseren van de missie van het MST werd een puzzel die lastig te leggen was. Eind februari 2020 sijpelen de gevolgen van de coronacrisis door bij het MST. Leerlingen blijven weg uit angst, klassen stromen leeg, vrijwilligers blijven thuis. De organisatie kraakte en piepte.

Vanaf 9 maart was het MST gesloten. Veel van onze bezoekers waren de weg kwijt, ze wisten niet waar ze aan toe waren, welk gevaar hen boven het hoofd hing. We deelden zoveel mogelijk de informatie van het RIVM in diverse talen via telefoons, nieuwsbrieven en informatie die we ophingen bij de poort. Dagelijks kwamen bezoekers aan de poort voelen of het MST misschien toch weer open was. De dagelijkse activiteiten van bezoekers kwamen te vervallen; leerlingen gingen niet meer naar school, bezoekers konden elkaar niet meer treffen, mensen konden niet meer met hun vragen bij het MST terecht. Ondanks dat veel in deze periode niet mogelijk was, schakelden we langzamerhand over naar een meer outreachende manier van werken om zoveel mogelijk contact te onderhouden met mensen.

Vanaf mei zijn we weer met activiteiten corona-proof van start gegaan. De 1,5 metersamenleving is de norm. Normaal komen er 1200 mensen per week naar ons centrum, die gebruik maken van onze diensten. Deze aantallen mensen kunnen wij binnen de corona-richtlijnen nooit toelaten. Voor de ontmoeting, ondersteuning en taal- en computerlessen worden noodverbanden aangelegd. Op het terrein voor het MST-gebouw zetten we tenten op.

In oktober laait corona weer op en komt er een tweede lockdown. Het wordt ons steeds duidelijker dat we de komende tijd het inloop-karakter van het MST moeten gaan combineren met een outreachende beweging.

Personenverkeer

Het personenverkeer in 2020 wijkt drastisch af van voorafgaande jaren. Een groot deel van 2020 was ons gebouw beperkt toegankelijk voor mensen. Onder normale omstandigheden komen er 1200 mensen een of verschillende malen per week in het gebouw. Voor 2020 schatten we mede op basis van koffie- en theeconsumptie dat het gemiddelde op 380 personen lag. In 2020 is er vanuit het MST wel veel intensiever telefonisch of digitaal contact geweest met mensen thuis. Ook hebben staffleden meer outreachend gewerkt.

Tent

Op het terrein voor het MST-gebouw worden in de loop van 2020 tenten opgezet. Zij zijn echter niet altijd bestand zijn tegen de weersomstandigheden. Vanaf juni wordt er een stevige en grote tent (100 m²) voor de ontmoeting neergezet. De tent biedt mogelijkheden om mensen te ontmoeten die normaal gesproken te weinig structuur hebben om afspraken te maken voor hulp- en dienstverlening, of niet voldoende digitale vaardigheden hebben om afspraken te maken via de app of de computer. Tijdens de ontmoeting is er ook een sociaal spreekuur voor bezoekers. In de tent kunnen we 16-32 mensen op een verantwoorde wijze (1,5 meter en ventilatie) per dagdeel treffen, koffie schenken, soep serveren, en aandacht bieden.

2. Samen redzaam zijn

NETWERK ALS BASIS - SAMEN REDZAAM ZIJN - COACHING BY COMMUNITY

Het MST zet in op samen redzaam zijn. Dit is onze visie. Persoonlijke netwerken zijn voor iedereen belangrijk, maar niet iedereen heeft ze. Dat maakt mensen eenzaam en geeft het gevoel er alleen voor te staan. Individuele problemen hebben altijd een sociale dimensie. Netwerken spelen vaak een rol in oplossingen voor problemen. Onze activiteiten zijn een samenspel tussen betaalde krachten, vrijwilligers en stagiairs. Het netwerk is de grondvorm van dit samenspel: een groep mensen die nauw met elkaar in contact staat; een lichte en tijdelijke gemeenschapsvorm.

Aandacht, bemoediging, onderlinge steun zijn hierin belangrijk. 'Coaching by community' noemen we dat. De betaalde krachten letten op de sociale dynamiek en geven een lichte aansturing. Vrijwilligers, stagiairs, staffeden en bestuur vormen de belangrijke knooppunten.

Vrijwilligers

Door de coronacrisis was er in 2020 minder personenverkeer in het gebouw van het MST en waren er ook minder activiteiten. Daardoor liep het aantal actieve vrijwilligers in 2020 terug tot 145 personen.

Team

Begin 2021 bestaat het team uit 10 mensen, goed voor 8,2 fte.

Het gaat om Bic Driessen, Marieke van Geelen, Nienke Kemper, Bouke Kuurstra, Nadir Martinali, Marianne Stoop, William Theuvenet, Lydia Verhagen, Anne Zeegers en Rob van der Zwan. Hans Poort is op 2 september 2020 met pensioen gegaan.

Stagiairs

In 2020 werkten stagiairs mee bij het MST. Pieter Kostman (Avans Social Studies); Jonathan Busscher (Avans Social Studies); Diana Cardenas Velasquez, (Inholland Sociaal Juridische Dienstverlening); Femke Kelch (Avans Associated Degree - Health en Social Work); Iris van de Louw (Avans Health en Social Work); Milou van de Weijdeven (Avans Health en Social Work); Evelien van Beers (Avans Health en Social Work).

Bestuur

Begin 2021 bestaat het bestuur uit Eric van den Einden (vz), Bernie Spronk (secretaris), Pieter van Mol (penningmeester), Marjo Frenk en Paula Sukel. Adviseurs: Zr. Lies Alkemade fdnsc, P. Jan Jetse Bol msc.

3. Helpen met basisvaardigheden

Taalachterstand is vaak deel van een grotere maatschappelijke problematiek van mensen. Taalonderwijs verbinden met het verbeteren van andere basisvaardigheden is daarom belangrijk. Als kernpartner van het Taalnetwerk Midden-Brabant doen we dat ook

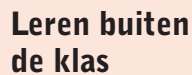
in groter verband. Er zijn hier 4 programmalijnen: het (h)erkennen van laaggeletterdheid, het bereiken van laaggeletterden, het aanbod van basisvaardigheden en de programmalijn begrijpelijke taal. Door corona namen in 2020 de onlinelessen weliswaar een hoge vlucht, maar dit is niet voor iedereen weggelegd. Primair contact en fysieke aanwezigheid zijn voor onze doelgroep wezenlijk.

Leren in de klas

Leren in de klas, de klassieke leeromgeving, gebeurt in de Taalschool. De tweede verdieping van het MST is met 4 klaslokalen hier speciaal voor ingericht. Mensen kunnen de Nederlandse taal op verschillende niveaus leren.

Leren buiten de klas gebeurt vooral in de Huiskamer. Het doel is verbetering van praktische vaardigheden. In een persoonlijke setting of in kleine groepjes wordt gewerkt aan verbetering van basisvaardigheden.

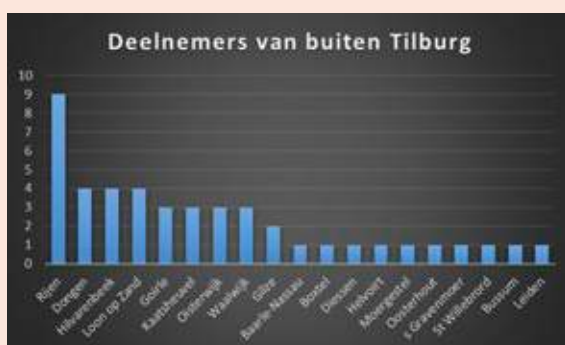

Organisatie

In 2020 heeft Marieke van Geelen de coördinatie van de Taalschool overgenomen van Hans Poort die met pensioen ging. Marieke van Geelen is betrokken bij het Taalnetwerk Midden-Brabant, evenals Anne Zeegers. Marianne Stoop geeft organisatorische en administratieve ondersteuning aan de Taalschool.

Leerlingen 2020

De coronapandemie en educatie gaan niet goed samen. Het gegeven dat het MST een groot deel van 2020 gesloten moest blijven voor publiek had invloed op de deelname. Ondanks de beperkingen is er steeds aan gewerkt om de educatie door te laten gaan. Groepen hebben afwisselend thuis en online les kunnen volgen. Het kan ook niet anders dan dat de aantallen cursisten in 2020 een stuk lager zijn dan in de voorafgaande jaren. In 2020 hebben niettemin 259 personen deelgenomen aan lessen, waarbij vrouwen in de meerderheid waren. Van de 259 waren er 180 vrouwen en 79 mannen. Ongeveer 17% van het totaal was afkomstig van buiten Tilburg. Met zo'n 60 nationaliteiten vertegenwoordigd in de deelnemersgroep was de achtergrond van de deelnemers enorm gemêleerd. In het kaartje Landen van herkomst wordt die verscheidenheid grafisch geïllustreerd.

Afscheid Hans Poort

Op woensdag 2 september 2020 ging Hans Poort officieel met pensioen. Op 1 april 2006 trad Hans in dienst bij het MST, maar hij liep hier toen al een aantal jaren als vrijwilliger rond. Hans is altijd een harde werker geweest met een grote inzet en betrokkenheid. Onmiskenbaar is zijn belangrijke bijdrage aan de opbouw van de Taalschool, waarvan hij jarenlang de coördinatie deed. Hij is van grote betekenis geweest voor heel veel leerlingen en vrijwilligers die de weg naar de Taalschool vonden.

4. Meehelpen bij belemmeringen

Veel bezoekers zijn afhankelijk van uitkerende instanties om rond te komen. Contact met instanties, mede door de digitalisering, wordt voor hen steeds complexer. Mensen raken de weg kwijt in de bureaucratie, steeds opnieuw. Zij kunnen niet goed meekomen in de routes en routines in de maatschappij. Recent onderzoek van het SCP lijkt dat te bevestigen. Het MST denkt en helpt mee bij belemmeringen. Dat gebeurt via spreekuren en trajecten, door 'present' te zijn of door aandacht voor levensvragen en zin vragen. Zo komt het MST ook doelgroepen op het spoor waarvoor extra aandacht en ondersteuning noodzakelijk is.

Organisatie

Zinvol helpen vraagt visie, inzicht en kennis. Contact moet breder zijn dan een functioneel contact. Een presentiehouding is daarom fundamenteel. Het doet er toe te weten wat er speelt en beweegt in de levens van mensen en hoe zij dat zelf duiden. Daarnaast is wegwijs zijn in het Tilburgse sociale domein van belang. Anne Zeegers, Bouke Kuurstra en Nadir Martinali zijn jonge professionals die dagelijks de spinnen in het MST-helppweb zijn. Jules Termeer en Katia Fonseca zijn vanuit IMW twee keer per week aanwezig om aan te sluiten bij de ondersteuning. Lydia Verhagen coördineert en adviseert.

Onderzoek

Zingeving bij het
MST | Mensen in beeld houden.
Onderzoek Anastasia Sandriman.

Na een stage bij het MST studeerde Anastasia Sandriman af bij de opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening aan Avans Hogeschool Den Bosch.

Het MST gebruikt het model Positieve Gezondheid binnen het gemeentelijke ondersteuningsprogramma Menss. In Menss wordt de Zelfredzaamheids-Matrix gebruikt als meetinstrument. Het MST vindt dit vooral een afreken-model waarin het leefgebied zingeving niet voorkomt. Voor het MST is zingeving een belangrijk aspect in de hulpverlening en Anastasia wilde onderzoeken op welke manier zingeving wordt vormgegeven.

De onderzoeksvraag was "op welke manier wordt zingeving vormgegeven binnen het programma Menss bij het MST en hoe kan Positieve Gezondheid hier een bijdrage aan leveren?".

Om gegevens te verzamelen interviewde Anastasia MST-medewerkers en mensen die een Menss-traject hebben doorlopen. Binnen het programma Menss blijkt vooral de sociale en psychische dimensie van zingeving aan de orde. De fysieke dimensie is ook sterk aanwezig, vanwege de materiële hulp- en dienstverlening die het MST aanbiedt. Op basis van haar onderzoek beveelt Anastasia aan om een ondersteuningsgroepsactiviteit voor vrouwen aan te bieden. Daarnaast adviseert zij om de wisselwerking tussen Menss en de Verhalenkamer te verbeteren. Tenslotte adviseert zij om structureel stil te staan bij zingeving en om het model Positieve Gezondheid te blijven gebruiken.

Persoonlijke ondersteuning - Spreekuren

Persoonlijke ondersteuning vormde ook een puzzelstuk in 2020. Afgezien van de eerste twee maanden was er in 2020 geen vanzelfsprekende loop mogelijk naar de spreekuren van het MST, zoals het Taalhuissprekuur (info rondom laaggeletterdheid), het Taalschoolsprekuur (vragen, intakes en toetsingen rondom Taallesen), het Ombudsteamspreekuur en het Gasthuissprekuur (praktische, financiële en maatschappelijke problemen zoals schulden, huisvesting, uitkering). De behoefte aan contact en persoonlijke ondersteuning bleef. Er werd in 2020 gewerkt op afspraak. Ook was er een meer outreachende beweging. Medewerkers spraken met cliënten buiten het centrum af, soms in de publieke ruimte van een park, soms als het niet anders kon bij mensen aan huis. Daarnaast was er veel telefonisch contact. In het najaar werden mensen uitgenodigd zich met vragen te melden via de app MST-present waarin een digitaal spreekuur mogelijk is. Ondanks de beperkingen ontvingen in 2020 naar schatting ruim 200 personen één of meerdere keren individuele ondersteuning. De ondersteuning werd gerealiseerd door medewerkers, vrijwilligers en stagiairs.

Trajecten

Eind 2020 besloot de Gemeente Tilburg om voor het ondersteuningsaanbod Menss in de komende jaren weer in zee te gaan met de huidige 4 kernpartners van Menss: MST, De Krachtcentrale 013, Feniks en ContourdeTwern. Ondanks corona heeft het MST 105 Menss-trajecten verzorgd. Er is een aparte brochure beschikbaar met een uitvoerige rapportage over de uitvoering van Menss in 2020.

Levensvragen

Het MST besteedt aandacht aan zingevingsvragen rondom het eigen levensverhaal van mensen. Hen helpen in het duiden van hun levensverhaal voorziet in een grote behoefte. Eén voorbeeld hiervan, in een lichte vorm, zijn de bijeenkomsten in de Verhalenkamer. Tijdens de gewone openingstijd van het MST is er iedere week een bijeenkomst in de Verhalenkamer. Een uur lang is er ruimte voor uitwisseling en gesprek. Telkens rondom een ander thema.

In coronatijd was het niet mogelijk om fysiek bij elkaar te komen. Wekelijks werd er voor geïnteresseerden een 'Verhalenkamer-T'-brief verspreid via e-mail, via de poort van het MST die gesloten is maar waar informatie aan vast wordt gemaakt, en via de post voor mensen zonder e-mailadres.

Afscheid van het ombudsteam

In december 2020 hebben wij afscheid genomen van het Ombudsteam. De lockdown gaf ons helaas weinig ruimte om van dat afscheid een echt sociaal moment te maken. Vanaf 1 november 2000 trok het ombudsteam in bij het MST. De leden hadden daarvoor met succes elders in Tilburg gewerkt in de "Vraagbaak-Zuid". Een reorganisatie leidde ertoe dat deze vraagbaak werd gesloten. Het Ombudsteam is 20 jaar actief geweest in het MST. Dank en hulde! Het team had een eigen kring van mensen die met vragen rond uitkering, kwijtschelding en belasting bij hen terecht kon. Aanvankelijk waren zij met drie personen: Philomeen Snijders, Jan van Beurden en Piet Govers. Piet Govers overleed in 2004. Philomeen ging in 2010 met pensioen, maar bleef actief, evenals Jan van Beurden. Mensen kunnen uiteraard nog steeds met vragen terecht bij ondermeer het Gasthuisspreekuur van MST.

MST-present-app

Bijna iedereen beschikt over een mobiele telefoon, ook kwetsbare groepen. De mobiele telefoon is de computer van kwetsbare mensen en vaak ook het 'huisadres'. Tijdens de coronacrisis wordt de mobiele telefoon extra belangrijk. Via de mobiele telefoon kun je bij mensen 'aankloppen'. Van daaruit kwam de vraag op of we het individuele contact geen socialere dimensie konden geven. Als antwoord daarop ontstond het idee van een digitale huiskamer. De stap naar de ontwikkeling van een app was daarmee gezet en deze werd halverwege 2020 gerealiseerd.

In de MST present-app zijn de huiskamer, balie en spreekkamers van het MST digitaal nagebouwd. De app is eenvoudig bedienbaar. Mensen kunnen elkaar via de app treffen binnen de openingstijden, ze kunnen contact leggen met wie zij willen, ze kunnen een vraag voorleggen die voor hen van belang is. Bezoekers kunnen de app openen door op de voordeur te tikken en betreden dan de huiskamer waar ze aan bekende tafels kunnen gaan zitten. Ze kunnen zien wie aanwezig is in de app en daarmee een gesprek beginnen. De MST-present-app kan gedownload worden via Google Play Store. De app is maandag t/m vrijdag tussen 12.00 en 14.00 geopend. In de digitale huiskamer is altijd een medewerker van het MST aanwezig. Er worden geen gegevens opgeslagen.

Streetwise en Realistisch

Streetwise en Realistisch is een driejarig project van het MST en het justitiepastoraat van de Dienst Geestelijke Verzorging (DGV), dat in 2019 van start is gegaan. Lydia Verhagen is projectleider. Het project zoekt naar een nieuw bestaansperspectief voor gemotiveerde (ex-)gedetineerden. Ze worden ondersteund in hun proces van re-integreren. De ondersteuning vanuit het project start tijdens de detentie en loopt door tot na de vrijlating. Steeds wisselende maatregelen in de coronaperiode om besmetting te voorkomen, hadden invloed op de uitvoering van het project. In de Penitentiaire Instelling (PI) vucht golden diverse beperkende maatregelen. Werkverloven zijn gedurende de gehele corona-periode ingetrokken. Ondanks alle beperkingen in 2020 heeft Streetwise 13 gedetineerden begeleid. De contacten met toegeruste vrijwilligers bieden de (ex-)gedetineerden een eerste contact met de reguliere samenleving en vormen zo een belangrijke eerste stap in het proces van re-integreren. De vrijwilligers zijn getraind 'on the job' en hebben dit jaar ook een uitgebreide training ontvangen.

MST in beeld 2020

1

3

2

5

4

1. Pre-corona vrijwilligersdag in januari
2. Corona sluit hekken die normaal open staan
3. Pauzeren op afstand
4. Werken met tenten: opstartproblemen
5. 1,5 meter afstand in een robuuste tent
6. Een digitale versie van het MST
7. Online taalles volgen
8. Online taalles geven
9. Spreekuur achter geel tape en op 1,5 meter
10. Na jaren bewust dakloos geleefd te hebben, nam de eigenaar van deze spullen in overleg met Lydia Verhagen uiteindelijk de beslissing onderdak te gaan. Een moedig en precair besluit. "Het doet er toe te weten wat er speelt en beweegt in de levens van mensen en hoe zij dat zelf duiden."

7

9

8

10

Mensen in beeld

7 portretten

John Bisschop

Tekst: Bouke Kuurstra en Bic Driessen

Mainah

Tekst: Lydia Verhagen en Jan Nieuwstad

Ilias Hirsi

Tekst: Toon van Kaam

Johnny Goossens

Tekst: Lydia Verhagen en Jan Nieuwstad

Thijs Geertman

Tekst: Toon van Kaam

Gerard Noordermeer

Tekst: Toon van Kaam

Tarzan en Alexandra Linguar

Tekst: Merel Knoth

*Deze portretten
verschenen
eerder in
Sammy - straat-
magazine*

*Fotografie:
Jan Nieuwstad*

Een diesel die lang doorgaat

John Bisschop

John Bisschop is een geboren en getogen Tilburger. John: "Ik ben geboren in de Groeseindstraat, 54 jaar geleden. Na de MAVO en MTS procestechniek heb ik met succes een studie elektrotechniek aan de HTS afgerond in 1993. Het was een andere tijd, mensen schaften voor het eerst een computer aan. Internet was nog niet beschikbaar voor het grote publiek. Zelf had ik een Commodore computer. Tijdens mijn studie had ik al veel interesse in computers."

Snijvlak techniek en maatschappij

"Ik ben geen traditionele techneut en wilde iets doen met computers op het snijvlak van techniek en maatschappij. Na mijn studie en wat rondzwervingen ben ik aangenomen op een school in Zevenbergen/Oudenbosch als systeembeheerder. Ik was er voor de docenten en voor de leerlingen. Mijn doelstelling was om mensen te helpen om goed met ICT om te gaan". De jaren 90 was een interessante tijd voor ICT'ers aldus John; "de techniek veranderde snel. Nu is de ICT niet meer weg te denken uit de samenleving. Kijk naar het gebruik van de telefoon met allerlei apps."

In 2013 kwam John met een burn-out thuis te zitten. Via een re-integratie traject werd een opleiding tot software tester aangeboden. Na het behalen van het certificaat kreeg hij een nieuwe functie. "Mijn taak was om te onderzoeken of de software werkte zoals bedoeld en geen fouten bevatte. Later kreeg ik als taak de toegankelijkheid van websites te controleren. Er zijn toegankelijkheidsregels opgesteld waaraan een website moet voldoen. Bijvoorbeeld de toegankelijkheid voor mensen met een handicap. Denk hierbij aan mensen met een visuele handicap, zoals kleurenblindheid, of mensen met een fysieke beperking, die bijvoorbeeld geen muis kunnen hanteren. Een website moet

zo gebouwd zijn dat deze toegankelijk is voor iedereen".

Fysieke problemen, geen vaste baan

"In 2017 kreeg ik te veel last van mijn knie -versleten kraakbeen- en moest ik geopereerd worden. In die periode werd duidelijk dat ik niet in aanmerking zou komen voor een vaste baan 'om economische redenen', zoals dat dan zo mooi gezegd wordt. Toen overleed ook mijn moeder. De cocktail van ontslag, slechte fysieke gesteldheid en het overlijden van mijn moeder zorgde voor spanning. Ik sloot me op en kwam weinig onder de mensen. Langzamerhand kwam ik er achter dat ik iets anders wilde". "Via een vrijwilligersadvertentie kwam ik bij het MST terecht, ze zochten iemand die de tablets kon beheren. Ik kwam weer onder de mensen, at drie keer in de week hier warm. Het bood mij structuur en houvast. In 2018 werd ik geopereerd aan mijn andere knie. De operatie is succesvol afgerond. Mijn spieren zijn hersteld, maar het zenuwweefsel is nog gevoelig."

Website op B1 taalniveau

Na deze operatie ben ik samen met Marianne Stoop en Rob van der Zwan bij het MST aan de slag gegaan met het bouwen en ontwikkelen van de nieuwe website van het MST: www.menseninbeeldhouden.nl. Maandag en dinsdag ben ik aanwezig en soms op donderdag. We vormen een goed

team samen. Ik ben analytisch sterk en werk grondig. Ik ben niet de snelste, meer een diesel; ben ik eenmaal op gang dan ga ik ook lang door". De nieuwe website moet duidelijk zijn en mag taalkundig niet boven B1 uitkomen. Het is een pittige klus; de site moet niet te kinderlijk worden, maar wel door iedereen begrepen worden. De website bevat korte teksten en veel opsommingen. Als mensen meer interesse hebben kunnen ze doorklikken. Ik ben trots op het eindresultaat."

Halen en brengen

"Naast het bouwen en onderhouden van de website neem ik deel aan de verhalenkamer van het MST. Allerlei onderwerpen worden daar besproken, aan de hand van een thema. Bijvoorbeeld het onderwerp: 'Welke bril zet je op?' In de verhalenkamer delen mensen met heel verschillende achtergronden levenservaringen, van analfabeet tot iemand die universitair geschoold is. Er komen jonge mensen maar ook oude mensen, mensen die in Nederland geboren zijn, maar ook mensen die afkomstig zijn uit een andere cultuur. Je brengt je eigen ervaring in, maar krijgt ook ervaringen van mensen terug. Er is sprake van wederkerigheid. Dat is niet zo vanzelfsprekend in onze maatschappij; vaak willen mensen alleen maar iets halen, maar je moet af en toe ook iets brengen om iets voor elkaar te krijgen."

Eerlijkheid is het aller- belangrijkst

Mainah

Ik ben geboren in Botswana, Afrika. Toen ik zes of zeven maanden oud was is mijn papa vertrokken om te werken in de goudmijnen van Zuid-Afrika. Mijn moeder werkte bij de Baptisten. Daarom was ik daar vaak. Op een gegeven moment ben ik daar blijven wonen, tot ik een jaar of elf was. Dus als heel jong kind werd ik al

elders ondergebracht. In die periode had ik niet veel contact met mijn moeder.

Doordat ik nog zo klein was begreep ik ook nog niet goed wie nou mijn moeder was. Dat snapte ik pas later. Ik heb eerst nog gedacht dat de baptistenmoeder mijn echte moeder was. Wel ging ik regelmatig naar mijn oma. Dan was ik drie maanden bij oma en dan daarna weer bij de baptisten. Als kind leefde ik zo in twee verschillende werelden. Daardoor was ik altijd bijzonder en werd ik anders bekeken. Doordat ik bij de baptisten woonde, werd ik op het platteland bij oma ook anders bekeken door de kinderen daar. Op het platteland was het primitiever. Bij de baptisten was het erg modern.

Naar Nederland

Mijn moeder ging naar Nederland op zoek naar geluk. Ze wilde haar droom waar maken. Toen ik elf was heeft mijn moeder ook mij en mijn drie broertjes mee naar Nederland genomen. Dat vond ik wel eng. Ik kende mijn moeder niet echt en wist niets van Nederland. Mijn moeder was mij zomaar van school komen halen. Ze zeiden er is een mevrouw voor je die kennis met je wil maken. Ik dacht leuk, maar dat bleek mijn moeder te zijn. Toen vertelden ze dat ik mee naar Nederland zou gaan. Ik had eigenlijk ook geen tijd meer

om dingen in te pakken en afscheid te nemen van vriendinnetjes. Daar stond ik dan op Schiphol in een zomerjurkje en met slippertjes aan.

We gingen naar Uden. Op school viel ik wel op want er waren daar destijds niet veel zwarte kinderen. Kinderen aaiden over mijn haar en met Sinterklaas was het ook bingo; ik was de zwarte piet. Dat was in de vijfde klas. Daarna ben ik naar de schakelklas gegaan. Van daaruit ging ik naar het LHNO, Inas en daarna de opleiding Mode en Kleding.

Op mijn 21e kreeg ik mijn eerste kind, een zoon. Daar was ik dolblij mee. Daarna kreeg ik twee meisjes erbij, en daar was ik ook heel blij mee. Inmiddels ben ik zelfs de trotse oma van vier kleinkinderen!

Waar ik trots op ben is dat ik mijn kinderen heb kunnen steunen en heb geleerd om eerlijk te zijn. Altijd heb ik er op gelet dat de kinderen naar school gingen en hen veel geholpen met huiswerk. Leren lezen en schrijven en verantwoordelijk zijn voor jezelf.

Thuis voelen

Bij iemand intrekken herhaalt zich iedere keer bij mij. Er zijn in mijn leven weinig momenten dat ik mij echt ergens thuis heb gevoeld. Ik voelde mij wel thuis vroeger bij oma in Botswana. Daar had ik het gevoel

dat ik erbij hoorde. Daar werd ik goed behandeld. Ik zag ook, als ik dan weer bij mijn oma wegging, dat zij daar verdriet van had. Als kind bleef ik bij mijn oma, omdat mijn vader en moeder er niet waren. Ik heb hen heel erg gemist. Toen ik mee ging naar Nederland heb ik een deel van mezelf achter moeten laten in Botswana.

Mijn moeder had mij verteld dat mijn vader was overleden. Op een gegeven moment, ik was 29, ben ik naar Botswana gegaan. Ik wilde tulpen op zijn graf gaan leggen. Maar mijn vader bleek nog te leven, godzijdank. Ik heb hem kunnen vertellen hoeveel ik hem gemist had.

In de afgelopen jaren heb ik op diverse plaatsen vrijwilligerswerk gedaan. Bij Pater Poels, in een ecologische kwekerij en een ecologisch restaurant. Door de jaren heen kwam ik altijd bij het MST. Nu doe ik vrijwilligerswerk bij het MST.

In mijn vrije tijd ga ik met mijn maten naar het Wilhelminapark, of naar het station. Soms ook ga ik uit in het nachtleven van Tilburg.

Mijn droom is om ooit minister van cultuur te worden in Zuid-Afrika. Ik wil dat zwarte mensen dezelfde kansen krijgen als witte mensen. Ik gun de mensen in Zuid-Afrika hetzelfde stelsel als in Nederland op het gebied van mensenrechten. Het is in Nederland goed geregeld, ook al wordt het niet altijd nagekomen. Maar doordat het stelsel hier goed is, heb ik als kind van een gediscrimineerd volk toch kansen gekregen om een volwaardig mens te kunnen zijn.

Voetballen bij SC Cambuur

Ilias Hirsi

“Ik ben Ilias Hirsi en bij velen sta ik bekend als een knuffelallochtoon.” Zo begroet Ilias ons als we hem ontmoeten in het gebouw van MST aan de Gasthuisring in Tilburg. Het maakt mij meteen erg nieuwsgierig hoe hij dat begrip invult. Hij is open en hartelijk, praat snel en veel en lopende het interview moet ik hem soms manen even te stoppen. Zijn Nederlands is onberispelijk.

Ilias is op 13 oktober 1978 geboren in Arabsio, een dorpje vlakbij Hargeisa, de hoofdstad van Somaliland. Het land was sinds de Tweede Wereldoorlog een Brits protectoraat, is in 1960 onafhankelijk geworden en daarna bij Somalië gevoegd.

“Ik ben opgegroeid in een groot gezin met 12 kinderen. Mijn vader had twee vrouwen, ik was een kind van de jongste vrouw. Ik heb een gelukkige en harmonieuze jeugd gehad waar ik met veel dankbaarheid op terugkijk. Ik ben naar de lagere school geweest maar die heb ik niet af kunnen maken. In 1988 ben ik vanwege de oorlog weg moeten vluchten van huis. Heb vervolgens drie jaar rondgezworven in het noorden van Somalië.”

Naar Nederland

“In 1991 ging ik naar Nederland. Gewoon met het vliegtuig. Dat kon toen nog. Op 24 september aangekomen en hier voelde het al als winter voor mij. In Nederland ben ik opgevangen door een oom en een tante in Franeker. Van het begin af aan heb ik het gevoel gehad dat ik hier een bestaan op wilde bouwen. Het leren van het Nederlands was een absolute prioriteit voor mij. Het Fries bleek te moeilijk. Ben naar de internationale schakelklas gegaan, kwam terecht bij kinderen van dezelfde leeftijd maar met heel verschillende achtergronden. Daarna kon ik in de tweede klas van de mavo verder.”

Maradonna en het collectief

“Voetballen was en is mijn passie en ik wilde topvoetballer worden. Maradonna was mijn idool. Heb een voetbalopleiding bij SC Cambuur gevolgd. Daar leerde ik dat voetbal in de eerste plaats een teamsport is. Je wint of je verliest met z'n allen. Het is het collectief waar het om gaat. Dat was erg wennen voor mij want ik was zelf altijd erg tevreden als ik een mooie dribbel of actie kon maken en dan voelde ik me soms beter dan Maradonna. Ik houd van het Nederlands elftal.”

Werk, huwelijk en scheiding

In 1998 overlijdt zijn vader in Arabsio. Daarmee zit het gezin ginds zonder inkomen. Ilias besluit dan om de MEAO waar hij inmiddels op zit niet af te maken en werk te gaan zoeken om de familie te ondersteunen. Hij werkt bij diverse bedrijven in het noorden van Nederland en trouwt met een Somalische. Voor beiden is dit een vrije keuze: “Gearrangeerde huwelijken komen in de Somalische gemeenschap veel minder voor dan bijvoorbeeld in de Afghaanse gemeenschap.” Uit dit huwelijk worden twee kinderen geboren. Het huwelijk houdt geen stand en in 2009 scheiden ze. In 2012 ontmoet Ilias zijn huidige vrouw met wie hij drie kinderen heeft. Vanwege haar is hij naar Tilburg verhuisd. Hij werkt bij diverse bedrijven tot hij afgekeurd wordt vanwege suikerziekte en reuma. Ook zijn ogen zijn slecht.

Respect voor de ander

“Ik ben moslim en mijn geloof verplicht mij om de normen en waarden te respecteren van het land waar je woont. Extremisme is fout, je sluit je af voor de ander. Ik word ook niet boos als mensen vragen stellen bij de islam. Dat moet kunnen. Ik voel me Nederlander en

heb dit land altijd mogen ervaren als zeer tolerant. Het is toleranter dan Engeland of Frankrijk. Ik heb hier alle kansen gehad en heb me nooit gediscrimineerd gevoeld. Ben direct en houd van aanpakken. Geen woorden maar daden. In Nederland is al een aantal jaren een grote Somalische gemeenschap. Hier hebben mannen en vrouwen gelijke rechten en dat was erg wennen voor de mensen die enkele decennia geleden naar dit land kwamen. De gemeenschap is nu bezig met een inhaalrace. Jonge Somaliërs vinden nu steeds meer hun weg naar het hoger onderwijs en de universiteit. Dat is een positieve ontwikkeling.”

“Hier bij het MST, onze ontmoetingsplek, wordt er door de Somalische gemeenschap een groot beroep op mij gedaan. Ik ben een bruggenbouwer. Ik krijg wel eens het verwijt dat ik alleen nog aan de buitenkant een Somaliër ben maar aan de binnenkant Nederlands. Van het begin af aan heb ik mij hier thuis gevoeld en ik kan laten zien wat dat mij gebracht heeft. Dat ging en gaat niet vanzelf. Je moet in actie komen. Dit is mijn grondhouding: wat kunnen wij voor Nederland betekenen? Die houding staat nogal eens in contrast met de Somalische cultuur waar de mensen eerder afwachtend zijn. Al bij al ben ik ondanks mijn lichamelijke ongemakken positief en optimistisch.”

Ik ben uit die draaikolk gekomen

Johnny Goossens

“Ik kom uit West-Brabant; daar heb ik zo’n beetje mijn hele leven gewoond. Vroeger was ik een beetje onhandelbaar, een eigenwijs kind, vaak van huis. Zulke dingen.

Ik vond zelf wel dat ik een redelijk meegaand persoon was. Maar ik had soms gekke kuren: veel op stap, in de nacht weg blijven, ‘s morgens thuis komen.”

“Mijn pa is vroeg overleden. En sindsdien is het een beetje bergafwaarts gegaan. Ik ben van mijn 7e tot mijn 18e in de weer geweest met jeugdinstellingen. Bij de meeste instellingen waar ik zat duurde dat een week of twee, en ik vond de uitgang wel. Voordat je het weet was ik weer thuis. Op een gegeven moment ben ik in een gesloten instelling gekomen. Nou, daar ben ik ook weg gekomen, ik was wel creatief. Dat duurde een week of twee, en dan werd ik weer opgehaald. Ik heb in die tijd weinig mensen ontmoet waarvan ik dacht: die begrijpt me. Er was er ooit wel een, dat was mijn mentor in een instelling.”

“Ik was niet altijd een hele lieve jongen, laten we het daar maar op houden.

Zo ben ik in de gevangenis terecht gekomen. Het grootste gedeelte van mijn straf heb ik nu uitgezeten. Daardoor mag ik vier dagen per week bij het MST werken. Daar ben ik goed ontvangen en heb ik een plek gevonden waar ik normaal behandeld word. Ik ben vaak met de MST-bus weg, met Flip, voor allerlei klus-

sen. Als ik met Flip bij de mensen kom, zijn ze blij. We komen ze helpen. Dingen voor ze verhuizen of iets opschilderen. Dingen die normaal heel veel geld kosten doen wij vanuit ons hart. Zo probeer ik ook om dingen die ik fout heb gedaan weer een beetje recht te zetten. Flip betekent ook veel voor mij en we hebben een beetje dezelfde soort humor.”

“Over mijn verleden wil ik heel open zijn, vind het niet vervelend om daarover te vertellen. Het mooie daarvan vind ik juist om, nadat ik het verteld heb, de mensen nog steeds in de ogen te kunnen kijken. Ja, ik heb er wel flink van geleerd. Je verandert wel als mens weet je. Ik heb een pittige tijd al vastgezet. Bijna anderhalf jaar in Dordrecht, nu anderhalf jaar in Vught. Als je in detentie zit heb je dagbesteding. Arbeid vier uur per dag. Een uurtje luchten en een uurtje recreatie. De rest van de dag zit je op cel. Van de 24 uur zit je er dus 18 achter de deur. Veel tijd om na te denken. Het enige waar je aan denkt is: waarom je er zit. Wat je andere mensen hebt aangedaan. Daar heb ik verschrikkelijk spijt van.”

“Tussen 18 en 21 jaar heb ik aan de cocaïne gezeten. Voordat ik in de bajes kwam was ik al gestopt. Ik zag een vriend die al langer gebruikte en toen dacht ik, zo wil ik niet worden. In Dordrecht heb ik nog wel geblowd, maar meer als slaapmedicatie. Nu slaap ik nog niet zo goed. Wel als ik thuis met verlof ben. Dan slaap ik als een roos.”

“Mijn moeder heeft het heel zwaar gehad met mij. Nu is ze wel trots omdat ik zo veranderd ben. Ik kan er met mijn moeder ook heel goed over praten.

Pas geleden heb ik haar een grote bos rozen gebracht.

Ik heb nu ook een vriendin. Tijdens de eerste date heb ik gelijk verteld over mijn situatie en de bajes. Dat duurde toch wel een weekje dat zij dit moest laten bezinken. Op haar verjaardag zijn we samen uit eten geweest. Dat was puur genieten.

Ik heb nu nog 6 maanden open staan en dan zit het er op. Mijn plan is om, als ik vrij ben, huisschilder te worden. Maar de tijd zal het leren. Het was niet makkelijk. Maar ik ben, denk ik, een van de weinigen die kan zeggen dat het mij wel goed heeft gedaan. Ik ben uit die draaikolk gekomen.”

Een eigen weg vinden is niet gemakkelijk

Bijzondere tijden vragen een bijzondere benadering. En dat geldt ook voor dit interview met Thijs Geertman (22). De geplande datum was ergens halverwege maart en toen stak het coronavirus de kop op. Een directe ontmoeting zat er niet meer in. Afstand houden werd het parool. Thijs heeft een jaar stage gelopen bij het MST in Tilburg en daar heeft hij een scriptie over geschreven. Aan de hand van die scriptie heb ik een aantal vragen geformuleerd en die hem toegestuurd. Het interview is afgenomen door de moeder van Thijs. De geluidsopname is mij daarna toegestuurd.

Lastig kiezen

“Ik ben geboren en getogen in Eindhoven. Opgegroeid in een warm en stabiel nest waarin centraal stond dat je deze wereld en dit leven moet delen met heel veel verschillende mensen. Het gaat dus niet alleen om jezelf maar ook om de ander. Het volgen van sociale studies ligt dan voor de hand. Desondanks besloot ik om een studie bedrijfsadministratie te gaan doen. Die opleiding heb ik ook afgemaakt maar ik voelde dat dat het toch niet op mijn weg lag hierin verder te gaan. Ik wilde nog een studie doen maar dan iets anders. Het was zeker niet gemakkelijk een keuze te maken maar tenslotte heb ik mijn gevoel gevolgd en kwam in contact met Avans in 's-Hertogenbosch. Dat klikte meteen. Daar ben ik sociale studies gaan doen.”

“Stages vormen een onderdeel van de studie. De eerste korte stages verliepen niet bepaald vlekkeloos. Daar heb ik het echt wel moeilijk mee gehad. Via een docent kwam ik voor mijn laatste stage bij het MST in Tilburg terecht. Gezien eerdere ervaringen ging ik er met enige schroom naar toe. Die kon ik snel van mij afwerpen want ik werd er hartelijk ontvangen. Men was echt geïnteresseerd in mij, wat mij bewoog en wat ik zou willen of kunnen doen want dat was nog niet vastomlijnd.”

Hectiek en knelpunten

“De grote huiskamer van het MST is de wereld in het klein: er wordt ge-

kookt, gegeten, gepraat, gelachen en gemopperd in alle talen: Arabisch, Somalisch, Chinees, Engels en Nederlands. De sfeer is zonder meer informeel, het is hectisch en er is rumoer. Ik dacht: hier kan ik wel in meegaan. Vele bezoekers staan voor een nieuw begin. Ze zijn net klaar met Vluchtelingenwerk en moeten nu de eerste stappen gaan zetten in onze samenleving. Om hier een rol te kunnen spelen heb je bepaalde vaardigheden nodig. Actieve en passieve kennis van het Nederlands is dan een minimumvereiste. Maar wat gaat mijn rol nu zijn? Van het begin af aan stelde ik me op het standpunt dat ik hier niet was om dingen voor de mensen te doen maar om de mensen zelf dingen te laten doen.”

Eigen weg

“Men stimuleerde mij mijn eigen weg te zoeken. Dat was voor mij niet zo gemakkelijk. Het geven van taallessen lag voor mij niet zo voor de hand. Maar er waren ook computerlessen gaande en daar heb ik een aantal niet-digitaalvaardige ouderen ontmoet. Voor velen is de digitale wereld volstrekt ongrijpbaar maar het is iets waarvan men ook het gevoel heeft niet meer zonder te kunnen.”

Die gesprekken hebben geleid tot het vormen van een groep van negen ouderen om de mogelijkheden van de computer gezamenlijk te ontdekken en hun vaardigheden te ontwikkelen. We zagen elkaar een keer per week.

Enkele ervaringen:

“Ik druk ergens op en alles is weg. Ik lees even iets niet en ben bang dat ik de verkeerde knop heb ingedrukt. Als ik al mijn adressen zou kwijtraken, zou ik dat heel erg vinden.”

“Ik wilde graag mijn mening geven

aan de politici in Tilburg over de armoedebestrijding maar ik moest mij daarvoor aanmelden via de website en dat kan ik niet”. “Met computervragen moet ik telkens bij de omgeving aankloppen.”

“Ik heb eens een keer iets online besteld. Bestelling nooit aangekomen en € 500,- kwijtgeraakt.”

“Moet ik het heel eerlijk zeggen? Ik snap er geen klote van!”

Vertrouwen

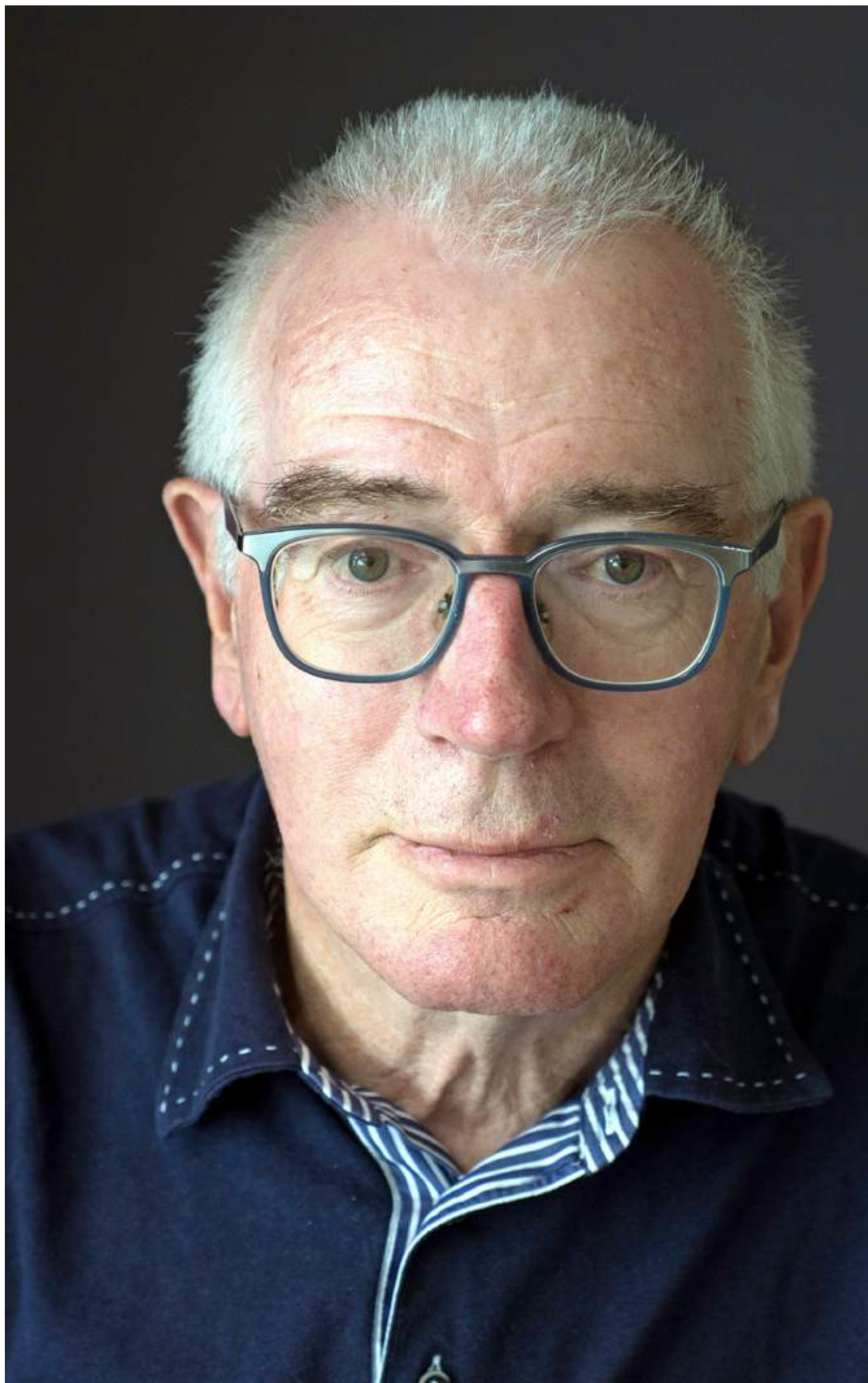
“Iedereen herkende zich in bovenstaande ervaringen. Voor mijn scriptie heb ik deze mensen geïnterviewd. In die interviews en ook in de lessen stelde ik me kwetsbaar op. Daarmee nodig je de ander uit zich ook kwetsbaar op te stellen. We keken zo in elkaars leefwereld. In een sfeer van vertrouwen konden zo digitale vaardigheden worden aangeleerd en werd de angst voor de computer gaandeweg minder. Het gaf hen een veilig gevoel en het zelfvertrouwen ook straks op dit terrein mee te kunnen.”

Tot slot

“Ik kijk met veel voldoening terug op mijn stage bij het MST. Ik ben in contact gekomen met heel veel verschillende culturen en omgangsvormen. Het heeft me klaargemaakt voor het werkveld. Iedereen is anders. Je leert jezelf een beetje aan te passen en jezelf ter discussie te stellen. Dat is een ervaring en staat in geen enkel studieboek. Dat kun je niet zomaar leren”.

“Ik wil bezig blijven met mensen en computers. Binnenkort studeer ik af maar wat ik daarna ga doen, weet ik nog niet. Uiteindelijk wil ik wel aan de slag in het sociale domein. Ik heb wel het gevoel dat ik een richting heb gevonden die bij mij past.”

Het is een wereld van verschil

Een katholiek nest

“Ik ben in 1947 geboren in Scheveningen en opgegroeid in een zeer katholiek nest. We waren met drie jongens en een zus. Een broer is priester geworden. Hij werd lid van de Missionarissen van het Heilig Hart en is daarna naar de Filippijnen gegaan. Zelf heb ik ook een flink deel van die opleiding gedaan maar na twee jaar grootseminarie in Tilburg hield ik het voor gezien en heb mijn studie aan de theologische faculteit vervolgd. Dat was toch wel een breuk met het verwachtingspatroon dat onze ouders van mij hadden en ik herinner me goed dat ik toch wel erg gespannen was toen ik hen moest vertellen over de keuze die ik gemaakt had.”

Aan het woord is Gerard Noordermeer in zijn appartement aan de prachtige Dongevallei in Tilburg. Beneden grazen de Schotse hooglanders en verder is het gebied het domein van watervogels zoals reigers en ganzen.

Nooit meer het onderwijs in?

“Na mijn lerarenopleiding ben ik les gaan geven aan de lagere technische school. Levensbeschouwing is voor die groep echter geen gemakkelijk vak en ik besloot dan ook snel om er mee te stoppen. Ik wilde nooit meer het onderwijs in. Dat hield ik mezelf voor. Van 1973 tot 1976 heb ik toen club- en buurthuiswerk gedaan in Haarlem. Gek genoeg bleef het onderwijs toch trekken en kreeg ik de kans om aan de slag te gaan op het Onze Lieve Vrouwe lyceum in Breda. Daar heb ik de rest van mijn carrière gezeten. Ik heb er met veel plezier gewerkt en ben vijf jaar twee dagen per week gedetacheerd geweest bij de KPC-groep, een instituut dat trainingen gaf aan docenten. De pensioengerechtigde leeftijd naderde en ik begon me af te vragen wanneer het beste moment zou zijn om te stoppen. Dat moest op het

Gerard Noordermeer

hoogtepunt zijn, het moment dus dat je nog veel plezier hebt in je werk. Dat is gelukt.”

Een nieuw begin

“Maar wat ga je dan doen als je met pensioen bent? Ik wilde iets doen voor de samenleving. Taallesen leek me wel wat en ik kwam in contact met het MST aan de Gasthuisring in Tilburg, een plek waar de hele wereld wel bij elkaar lijkt te komen: in de huiskamer zie je mensen van allerlei culturen, kleuren, rangen en standen. Allemaal mensen met vragen hoe ze in ons land hun weg gaan vinden. Voor allen een nieuw begin. Omdat ik op school decaan was en dus te maken had met loopbaanbegeleiding vroegen ze mij of ze mensen met loopbaanvragen naar mij konden sturen. Er was inmiddels een spreekuur ingesteld. Daar ben ik toen aangehaakt. Maar er konden ook kwesties zijn met de woningbouwvereniging, bijv. huurschulden, waar ze alleen niet uit kwamen en dus stelde ik me daarvoor ook beschikbaar.”

Die moeilijke taal

“Ik ben de afgelopen jaren veel met de inburgering bezig geweest. Op latere leeftijd is het heel moeilijk een nieuwe taal te leren. In de les praten de cursisten Nederlands maar eenmaal thuis gaat men alweer snel over in de eigen taal. Dat is toch een stuk gemakkelijker. En dan kom je situaties tegen dat hun kinderen het Nederlands goed beheersen en dat zijzelf op een bepaald niveau blijven hangen. Sommige cursisten krijgen de taal gewoon niet onder de knie hoeveel lessen ze ook volgen en hoeveel examens ze ook

gedaan hebben. In zo’n geval kon de gemeente besluiten om ze vrijstelling van inburgering te geven. De mensen die het betreft heb ik altijd wel aangeraden de lessen Nederlandse taal te blijven volgen.”

Vraagbaak

“In het spreekuur willen we steun en toeverlaat zijn voor mensen die alleen de weg niet kunnen vinden. We bieden hen een steuntje in de rug. Het kan gaan om mensen die niet verzekerd zijn voor de tandarts. Gelukkig is er in Tilburg een kleine pool van tandartsen die ook mensen willen helpen die onverzekerd zijn. We helpen mensen met het invullen van formulieren voor het UWV. We zijn een laagdrempelige gratis voorziening, we staan naast de mensen, horen hun verhaal, bieden een luisterend oor. In ons spreekuur zien we veel Syriërs, Afghanen en Afrikanen en soms minderjarige asielzoekers maar ook oudere mensen van Marokkaanse of Turkse afkomst die al jaren in ons land wonen en nog steeds niet weten hoe ze een en ander geregeld moeten krijgen.”

Toen en nu

“Ik vergelijk mijn huidige werk nogal eens met de tijd dat ik mentor was voor de leerlingen. Het is een wereld van verschil. Toen ging het vooral om onderlinge relaties die mis leken te gaan. De mensen waar ik nu mee te maken heb, willen overleven en een bestaan opbouwen in deze ingewikkelde samenleving. Ik hoop dit werk nog een tijd te kunnen doen. Taallesen geef ik niet meer. Het wekelijks spreekuur is voor mij nu genoeg. Sinds een paar jaar hebben we twee kleinkinderen en die vragen ook de nodige aandacht. En dat doen we ook met heel veel plezier.”

Soms is België ver weg

De komst van corona gaat gepaard met ingrijpende veranderingen. Zo ook voor het gezin Lingurar, dat al jaar en dag van België naar Nederland reist om de straatkrant te verkopen. Totdat het land aan het begin van dit jaar op slot ging.

Meer dan tien jaar geleden verlieten de Lingurars hun thuisbasis: Roemenië. De stad Oradea, gevestigd aan de Hongaarse grens, ruilden ze in voor België. Niet bepaald hun eerste keus. In een lokaal van het Tilburgse MST, de plek waar straatmagazine Sammy wordt opgehaald, doen Tarzan en Alexandra Lingurar hun verhaal. Soms in het Nederlands, soms in het Roemeens, maar vol overgave. Alexandra begint bij het begin: "We gingen weg uit Roemenië. Onze focus was gericht op Nederland, een goed land naar mijn mening. Maar een betaalbare woonruimte vinden, lukte ons niet." Het gezin belandde net over de grens in België. Samen met haar man, zoon en dochter deelt Alexandra een kamer. Een tweede kamer is ingericht voor haar kleinkind; de dochter van Alexandra heeft namelijk een peuter.

Er moest geld in het laatje komen om het gezin te onderhouden. Die inkomsten genereerden moeder, vader en dochter door zich aan te sluiten bij Sammy. Op deze manier konden ze de huur betalen en boodschappen doen. "We gingen elke dag met de bus naar Nederland, om tegenover de Jumbo in Tilburg de krant te verkopen", vertelt vader Tarzan. Het begin van de coronacrisis zorgde voor een einde aan de tripjes naar Nederland. "De grens ging dicht, er

Tarzan en Alexandra Lingurar

was geen manier om nog naar het werk te komen. Dat vonden we heel vervelend. Hoe moesten we nu nog aan geld komen?"

In de vrachtwagen naar Roemenië?

De Lingurars, die het al niet breed hadden, verloren zo al hun inkomsten. Net als zo ongeveer vijftien andere krantverkopers, ook afkomstig uit Roemenië. Uit wanhoop probeerden sommigen van hen terug naar hun geboorteland te gaan. Omdat ze daar nog kinderen hebben wonen bijvoorbeeld. "Ze gingen mee met vrachtwagens of liften mee met personenauto's. Een enkeling is het gelukt om daar te komen, net voordat de Roemeense grens dichtging." Tarzan moet er zelf niet aan denken, hij is van mening dat het land hem weinig te bieden heeft. "Mijn vader en moeder wonen er nog, gelukkig gaat het ze goed. Covid-19 hebben ze niet. Het virus is vooral in opkomst in de grotere steden als Boekarest."

Niet in de steek gelaten

Hoe is het de straatkrantverkopers gelukt om de crisis door te komen? De verkoop heeft op dat moment enkele maanden stilgelegen

en kans op een uitkering hebben ze niet. Gelukkig was daar Flip van Etten, vrijwilliger van het MST en verantwoordelijk voor de distributie van Sammy in Tilburg. Hij kent de familie Lingurar al jaren en had van tijd tot tijd tele-

fonisch contact. "Ik hoorde dat er grote problemen waren voor onze straatverkopers. Ze hadden geen geld meer. Zo liepen ze achterstanden op in het betalen van de huur. De huisbaas dreigde ze eruit te zetten. Boodschappen doen was onmogelijk geworden voor ze. Ik dacht bij mezelf, dit kan zo toch niet?! Van de één op de andere dag hadden ze geen geld meer. Ik kan ze toch niet in de steek laten? Er moest een oplossing komen!"

Hij kon de situatie niet los laten. Flip ging aan de slag, samen met het MST vond hij een oplossing. "Wat bleek? Er waren noodfondsen waar we gebruik van konden maken. Dus ben ik in de maanden maart en april een paar keer naar de Belgische grens gereden. Daar heb ik het geld, een leefbudget kunnen overhandigen." Tarzan reageert: "We hadden eindelijk geld voor de huur, eten en kleertjes voor de peuter van onze dochter. We waren zo blij, zo dankbaar. Hij was net Jezus!" Flip hoort het glimlachend aan. "Hier doe ik het voor."

MST | mensen in beeld houden
Gasthuisring 54a
5041 DT Tilburg
013-5800855/06-48456177
receptie@rooihart.nl
www.menseninbeeldhouden.nl
IBAN: NL70 RABO 0112 0902 49
KVK: 41098151
RSIN: 800816250